

Пояснювальна записка до рішення Курісовської сільської ради «Про місцевий бюджет Курісовської сільської територіальної громади на 2024 рік»

У лютому 2022 року розпочалося повномасштабне вторгнення російської федерації в Україну. 24 лютого 2022 року Указом Президента України введено воєнний стан, який продовжено і дотепер. Враховуючи, що військові дії спричинили руйнівний вплив на життя людей та масове порушення ланцюгів економічної діяльності, руйнування інфраструктури, то це насамперед призвело до значних економічних втрат, зокрема і для місцевих бюджетів.

Виклики, що стоять перед Україною у воєнний час, вимагають від усіх учасників бюджетного процесу надзвичайно зваженого і продуманого підходу до визначення напрямів витрачання бюджетного ресурсу.

Під час розрахунку показників доходів та видатків бюджету громади на 2024 рік враховано основні прогнозні макропоказники економічного і соціального розвитку, що впливають на видаткову частину місцевого бюджету, підвищення розмірів державних соціальних стандартів, відповідно до основних прогнозних макропоказників економічного і соціального розвитку України та прийнятих рішень сільської ради щодо надання трансфертів та укладених договорів тощо.

Позитивний вплив для місцевих бюджетів має збереження частки зарахування ПДФО у розмірі 64%. При цьому органи місцевого самоврядування зобов'язані додаткові 4% податку спрямувати (спрямовують) на видатки за електричну та теплову енергію, водопостачання, водовідведення, природний газ, інші енергоносії. Орієнтовний обсяг збереженого ресурсу для громади становить 11 950,00 тис. грн.

Слід також відмітити, що вільні залишки місцевих бюджетів 2023 року, за рішенням місцевих рад, спрямовуються лише на захищені видатки (оплату праці, медикаменти, продукти харчування, комунальні послуги, обслуговування боргу), заходи тероборони, підтримку сил безпеки і оборони, захисні споруди цивільного захисту, укриття та ін.

Додатковим викликом для аналізу та прогнозування економічного розвитку є складність оцінки поточної ситуації, оскільки практично відсутня повна статистична інформація. Тому до бюджетного законодавства внесено ряд змін, зокрема призупинено дію ст. 75-1 та пов'язані з нею норми щодо прогнозів місцевих бюджетів.

При прогнозуванні дохідної частини бюджету Курісовської сільської територіальної громади на 2024 рік було враховано:

- наявні статистичні показники, які використовуються при розрахунку прогнозних надходжень податків та зборів, зокрема за 2023 рік, очікувані макропоказники Мінекономіки на 2024 рік та прогнозні на 2024 рік;
- фактичне виконання дохідної частини бюджету за 11 місяців 2023 року;

- застосування нормативу зарахування податку на доходи фізичних осіб до місцевих бюджетів відповідно до норм Бюджетного кодексу України;
- періоди дії воєнного стану.

I. Інформація про соціально-економічний стан громади і прогноз основних показників розвитку на 2024 рік, які покладено в основу проекту бюджету громади

Бюджет Курісовської сільської територіальної громади на 2024 рік розрахований із врахуванням спрямування на забезпечення нагальних потреб громади в період дії воєнного стану та протистояння можливим викликам.

Прогнозні макропоказники, які взяті за основу при підготовці бюджету Курісовської сільської територіальної громади можуть бути уточнені та переглянуті як і бік покращення, так і у бік погіршення, у зв'язку з поточною мінливістю соціально-економічної ситуації, нестабільності внутрішнього та зовнішнього середовища, високої залежності економічної активності від безпекових факторів.

Не дивлячись на певне покращення ситуації на споживчому ринку, споживчий попит залишається пригніченим через збільшення рівня безробіття, скорочення реальної заробітної плати та зовнішньої міграції громадян України унаслідок безпекових ризиків.

Основні прогнозні макропоказники економічного і соціального розвитку України

Показник	2024 рік	2025 рік	2026 рік
Валовий внутрішній продукт номінальний (млрд грн)	7 824,8	9 209,4	10 654,0
Валовий внутрішній продукт, % до попереднього року	105,0	105,0	107,5
Індекс споживчих цін (грудень до грудня попереднього року), %	110,8	107,0	105,8
Індекс цін виробників промислової продукції (грудень до грудня попереднього року), %	112,5	108,6	107,1
Середньомісячна зарплата працівників, Брутто:			
номінальна, грн	21 852	25 645	29 625
номінальна, скоригована на індекс споживчих цін, % до попереднього року	106,0	106,9	108,8

Законом України «Про державний бюджет України на 2024 рік» визначено:

Мінімальна заробітна плата у місячному розмірі:

з 01 січня 2024 року – 7 100 грн

з 01 квітня 2024 – 8000 грн

I тарифний розряд Єдиної тарифної сітки:

з 01 січня 2024 року – 3 195 грн

з 01 квітня 2024 року – 3 600 грн

Прожитковий мінімум на одну особу в розрахунку на місяць з 01 січня 2024 року – 2 290 грн, а для основних соціальних і демографічних груп населення:

дітей віком до 6 років – 2 563 грн

дітей віком від 6 до 18 років – 3 196 грн

працевдатних осіб – 3 028 грн

осіб, які втратили працевдатність, - 2 361 грн.

Прогнозні показники соціально-економічного розвитку громади розраховані в умовах невизначеності, пов'язаної з повномасштабним вторгненням РФ на територію України та запровадження воєнного стану, а також відсутністю офіційних статистичних показників розвитку громади у 2023 році.

Обсяги міжбюджетних трансфертів на 2024 рік, виходячи з підходів до їх формування, розподілу та спрямування, складають у загальній сумі – 36 262 600,00 грн.

II. Показники економічного розвитку Курісовської сільської територіальної громади

Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 12 червня 2020 року № 720-р створена Курісовська територіальна громада, до складу якої увійшли 4 сільські ради з кількістю населення 7 722 ос.

Територія Курісовської громади згідно з адміністративно-територіальним устроєм України входить до складу Березівського району Одеської області.

Адміністративний центр громади знаходиться в с. Курісове, який розташований на відстані 46,9 км до Березівського району та 45,1 км від обласного центру по автомагістралі.

На території громади розвинуті фермерські господарства, які займаються вирощуванням сільськогосподарської продукції: СФГ «Фінагеев», СФГ «Гайчук», СФГ «Нептун», СФГ «Марс», СФГ «Зірка-2», СФГ «Лаванда», СФГ «Балай» та ін.

На території громади функціонує 3 заклади середньої освіти, 5 дошкільних закладів освіти, сільські бібліотеки та будинки культури.

Аналіз тенденцій соціально-економічного розвитку громади свідчить, що економіка громади розвивається під впливом складних і не завжди передбачуваних процесів, зумовлених наслідками соціально-економічних змін в країні. Економічна стабільність громади забезпечується діяльністю фермерських господарств.

За особливостями природних умов Курісовська сільська територіальна громада знаходиться у зоні недостатнього зволоження і є територією ризикованого землеробства, тому кінцеві результати роботи галузі сільськогосподарства залежать від кліматичних умов, які склалися у звітному періоді цього року.

Сільськогосподарські угіддя становлять 25820,0 га, в тому числі рілля – 17608,16 га, багаторічні насадження – 174,16 га, пасовища – 1453,46 га.

Основними землекористувачами є сільськогосподарські товариства, приватні орендарі, фермерські господарства, громадяни, які використовують земельні ділянки для ведення товарного сільськогосподарського виробництва (земельні частки (паї)), присадибні земельні ділянки, земельні ділянки для ведення особистого селянського господарства та інші суб'єкти господарювання.

III. Доходи Курісовської сільської територіальної громади

В основу формування обсягів доходів і видатків бюджету Курісовської сільської територіальної громади на 2024 рік покладено вимоги положень Конституції України, Податкового кодексу України, Бюджетного кодексу України, інших законодавчих актів, що стосуються місцевих бюджетів та міжбюджетних відносин.

Виконання бюджету у 2023 році відбувається в умовах сповільнення росту економіки країни у зв'язку з військовим станом, що негативно впливає на глобальну економічну активність.

Доходна частина бюджету Курісовської сільської територіальної громади на 2024 рік (без врахування міжбюджетних трансфертів) становить 36 064 185,00 грн, що на 5 249 404,00 грн більше, ніж планові показники бюджету на початку 2023 року.

До планованої частини загальної суми бюджету громади на 2024 рік входять доходи 35 576 185,00 грн – загальний фонд, 488 000,00 грн – спеціальний фонд.

В розрахунок міжбюджетних трансфертів були враховані обсяги міжбюджетних трансфертів, передбачені у Законі України «Про Державний бюджет України на 2024 рік», а саме:

базова дотація – 12 633 300,00 грн, що на 11 339 700,00 грн менше, ніж у 2023 році;

додаткова дотація з державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення повноважень органів місцевого самоврядування на деокупованих, тимчасово окупованих та інших територіях України, що зазнали негативного впливу у зв'язку з повномасштабною збройною агресією Російської Федерації – 530 500,00 грн, що на 1 229 500,00 грн менше, ніж у 2023 році;

освітня субвенція – 23 098 800,00 грн, що на 2 548 800,00 грн більше, ніж у 2023 році.

IV. Видатки бюджету Курісовської сільської територіальної громади

Обсяг видаткової частини місцевого бюджету Курісовської сільської територіальної громади, з урахуванням базової дотації, додаткової дотації з державного бюджету місцевим бюджетам на здійснення повноважень органів місцевого самоврядування на деокупованих, тимчасово окупованих та інших територіях України, що зазнали негативного впливу у зв'язку з

повномасштабною збройною агресією Російської Федерації та освітньої субвенцій з державного бюджету на 2024 рік заплановано у сумі 71 962 785,00 грн., що на 23 674 124,00 грн або 24,75 % менше ніж передбачені видатки зі змінами на 2023 рік.

До запланованих видатків на 2024 рік враховані видатки загального фонду бюджету – 71 524 427,00 грн та видатки спеціального фонду – 802 358,00 грн, які будуть спрямовані на функціонування бюджетних установ та соціально-економічний розвиток громади в цілому.

Видатки передбачені на утримання закладів відповідно до розмежування видатків в Бюджетному кодексі України.

Розрахунок прогнозного обсягу видатків здійснено з урахуванням соціальних стандартів передбачених в Законі України «Про Державний бюджет України на 2024 рік», а саме: мінімальна заробітна плата з 01.01.2024 – 7100,00 грн., та з 01.04.2024 – 8000,00 грн., I тарифний розряд з 01.01.2024 – 3195 грн та з 01.04.2024 – 3600 грн.

Видатки на оплату праці забезпечені на 12 місяців та включають обов'язкові доплати та надбавки, із них престижність педагогічним працівникам та матеріальна допомога на оздоровлення.

При розрахунку видатків на оплату комунальних послуг та енергоносіїв враховано фактичне споживання у поточному році в натуральних обсягах з урахуванням діючих тарифів 2023 року.

За галузями видатки характеризуються наступним чином.

ДЕРЖАВНЕ УПРАВЛІННЯ

КПКВК 0110150 «Організаційне, інформаційно-аналітичне та матеріально-технічне забезпечення діяльності обласної ради, районної ради, районної у місті ради (у разі її створення) міської, селищної, сільської рад»

Передбачено видатки на державне управління на 2024 рік в сумі 11 068 284,00 грн із них по загальному фонду в сумі 10 624 925,00 грн, та спеціальному фонду – 438 358,00 грн.

В загальну суму видатків загального фонду враховуються видатки на оплату праці 8 070 806,00 грн, на оплату комунальних послуг та енергоносіїв 971 400,00 грн та інші поточні видатки в сумі 1 582 720,00 грн, (серед них єдиний соціальний внесок – 1 455 306,00 грн).

КПКВК 0110180 «Інша діяльність державного управління»

Видатки на іншу діяльність державного управління на 2024 рік передбачено в сумі 397 720,00 грн. Видатки планується направити на оплату праці у сумі 325 720,00 грн, єдиний соціальний внесок 72 000,00 грн.

КПКВК 0113160 «Надання соціальних гарантій фізичним особам, які надають соціальні послуги громадянам похилого віку, особам з інвалідністю, дітям з інвалідністю, хворим, які не здатні до самообслуговування і потребують сторонньої допомоги»

Передбачено видатки в сумі 12 000,00 грн.

КПКВК 0113242 «Інші заходи у сфері соціального захисту і соціального забезпечення»

Видатки передбачено в сумі 81 000,00 грн. на виконання сільської соціальної цільової програми «Милосердя в дії» на 2024 рік та в сумі 100 000,00 грн на виконання Програми поховання військовослужбовців, які загинули (померли) під час проходження військової служби, внутрішньо переміщених осіб, одиноких громадян, осіб без певного місця проживання, громадян, від поховання яких відмовилися рідні, знайдених невпізнаних трупів на 2024 рік.

КПКВК 0116020 «Забезпечення функціонування підприємств, установ та організацій, що виробляють, виконують та/або надають житлово-комунальні послуги»

Передбачені видатки на забезпечення функціонування підприємств, установ та організацій, що виробляють, виконують та/або надають житлово-комунальні послуги по загальному фонду в сумі – 50 000,00 грн.

КПКВК 0116030 «Організація благоустрою населених пунктів»

Передбачено видатки на 2024 рік в сумі 4 284 300,00 грн, з них видатки загального фонду на оплату праці передбачено в сумі 1 282 500,00 грн., видатки на оплату спожитих енергоносіїв – 491 800,00 грн., та інші поточні видатки які складають 2 510 000,00 грн.

КПКВК 0117693 «Інші заходи, пов'язані з економічною діяльністю»

Передбачено видатки на здійснення заходів по загальному фонду в сумі 24 000,00 грн.

КПКВК 0118110 «Заходи із запобігання та ліквідації надзвичайних ситуацій та наслідків стихійного лиха»

Передбачено по загальному фонду видатки на заходи із запобігання та ліквідації надзвичайних ситуацій та наслідків стихійного лиха в сумі 100 000,00 грн.

ОСВІТА

КПКВК 0610160 «Керівництво і управління у відповідній сфері у містах (місті Києві), селищах, селах, об'єднаних територіальних громадах»

З бюджету сільської ради фінансується Відділ освіти, культури, молоді, спорту і туризму Курісовської сільської ради. Видатки на управління в 2024 році розраховано у сумі 678 301,00 грн., в тому числі оплата праці в сумі 619 301,00 грн, та інші поточні видатки 59 000,00 грн.

КПКВК 0611010 «Надання дошкільної освіти»

На утримання п'яти дошкільних закладів освіти на 2024 рік передбачено видатки в сумі 10 610 277,00 грн, в т. ч. видатки загального фонду 10 246 277,00 грн, та спеціального – 364 000,00 грн (інші джерела власних надходжень – батьківська плата за харчування).

Заплановані видатки загального фонду враховують в себе оплату праці 7 987 167,00 грн., видатки на харчування 910 000,00 грн, видатки на комунальні послуги та енергоносії 1 149 250,00 грн., та на інші видатки 199 860,00 грн. (єдиний соціальний внесок, предмети матеріали обладнання і інвентар та ін.).

Вартість харчування у дошкільних навчальних закладах сільської місцевості оплачується коштом місцевого бюджету - 60%, а 40% - батьківська плата.

КПКВК 0611021 «Надання загальної середньої освіти за рахунок коштів місцевого бюджету»

На утримання закладів загальної середньої освіти передбачено видатки у сумі 15 103 851,00 грн.

Заплановані видатки загального фонду враховують в себе оплату праці 10 807 851,00 грн., видатки на комунальні послуги та енергоносії 1 702 600,00 грн., продукти харчування – 1 730 000,00 грн., та на інші поточні видатки 863 400,00 грн, (єдиний соціальний внесок, предмети матеріали обладнання і інвентар та ін.).

КПКВК 0611031 «Надання загальної середньої освіти за рахунок освітньої субвенції»

На утримання загальноосвітніх навчальних закладів загальної середньої освіти передбачено видатки освітньої субвенції по загальному фонду на оплату праці з нарахуванням у сумі 23 098 800,00 грн.

КПКВК 0611141 «Забезпечення діяльності інших закладів у сфері освіти»

З місцевого бюджету фінансується централізована бухгалтерія Відділу освіти, культури, молоді, спорту і туризму Курісовської сільської ради.

Видатки на утримання на 2023 рік розраховано по загальному фонду в сумі 1 558 976,00 грн., в тому числі на оплату праці 1 488 976,00 грн., інші поточні видатки – 70 000,00 грн (єдиний соціальний внесок, предмети матеріали обладнання і інвентар та ін.).

КПКВК 0614030 «Забезпечення діяльності бібліотек»

В структурі Курісовської сільської ради знаходиться 5 філій бібліотек. Видатки для утримання бібліотек на 2024 рік затверджені в сумі 353 784,00 грн, в тому числі видатки на оплату праці 335 784,00 грн, інші поточні видатки 18 000,00 грн.

КПКВК 0614060 «Забезпечення діяльності палаців і будинків культури, клубів, центрів дозвілля та інших клубних закладів»

Видатки для утримання будинків культури на 2024 рік заплановано по загальному фонду в сумі в сумі 2 780 886,00 грн, в тому числі на оплату праці в розмірі 1 818 103,00 грн, на оплату комунальних послуг та енергоносіїв 390 250,00 грн, інші поточні видатки 500 533,00 грн.

ФІНАНСОВИЙ ВІДДІЛ

КПКВК 3710160 «Керівництво і управління у відповідній сфері у містах (місті Києві), селищах, селах, об'єднаних територіальних громадах»

З бюджету сільської ради фінансується Фінансовий відділ Курісовської сільської ради. Видатки на 2024 рік розраховано в сумі 1 233 611,00 грн, в тому числі видатки загального фонду на оплату праці в розмірі 979 111,00 грн., видатки на оплату єдиного соціального внеску 215 500,00 грн, інші поточні видатки – 39 000,00 грн.

КПКВК 3719770 «Інші субвенції з місцевого бюджету»

З бюджету Курісовської сільської територіальної громади по загальному фонду фінансуються видатки по трансфертам в 2024 році в сумі 1 065 715,00 грн, із них:

- до бюджету Фонтанської сільської територіальної громади Одеського району Одеської області на розвиток та фінансову підтримку КНП "ЦПМСД" Фонтанської сільської ради, яка здійснює свою діяльність на території Курісовської громади у розмірі 916 415,00 грн;
- до бюджету Фонтанської сільської територіальної громади Одеського району Одеської області на місцеві стимули для медичних працівників КНП "ЦПМСД" Фонтанської сільської ради, які надають медичні послуги на території громади у розмірі 100 000,00 грн;
- до бюджету Доброславської селищної територіальної громади на утримання трудового архіву у розмірі 49 300,00 грн.

Видатки на оплату праці з нарахуваннями на заробітну плату та оплату спожитих енергоносіїв при формуванні бюджету Курісовської сільської територіальної громади забезпечено в повному обсязі.

КПКВК 3719880 «Субвенція з місцевого бюджету державному бюджету на виконання програм соціально-економічного розвитку регіонів»

Передбачені видатки відповідно до Програми сприяння забезпечення публічної безпеки та правопорядку на території Курісовської сільської територіальної громади Березівського району на 2024 – 2026 роки у розмірі 60 000,00 грн та відповідно до Програми цивільного захисту, техногенної та пожежної безпеки Курісовської сільської територіальної громади на 2021 - 2024 роки у розмірі 60 000,00 грн.

Баланс обсягу доходів, видатків та кредитування сільського бюджету на 2024 рік

Обсяг бюджету по доходах розраховано в сумі 72 326 785,00 грн., у тому числі обсяг доходів загального фонду – 71 838 785,00 грн та видатків спеціального фонду – 488 000,00 грн.

Обсяг бюджету по видатках розраховано в сумі 72 326 785,00 грн, у тому числі обсяг видатків загального фонду в сумі 71 524 427,00 грн та видатків спеціального фонду – 802 358,00 грн.

Обсяг бюджету Курісовської сільської територіальної громади, згідно зі статтею 72 Бюджетного кодексу України, збалансовано та пропонується до розгляду бездефіцитним.

Показники проекту бюджету підвищують соціальну спрямованість видатків та забезпечують у межах фінансового ресурсу місцевого бюджету проведення розрахунків за соціально-захищеними статтями видатків, враховують вкрай необхідні поточні видатки для функціонування бюджетних установ, об'єктів соціального значення та заходи на виконання місцевих програм.

В. о. Курісовського сільського голови

Наталія БУГАЙЧУК